

Adolygiad sicrwydd ansawdd allanol

Gorffennaf 2019

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Cyflwyniad

1. Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno manylion yr adolygiad sicrwydd ansawdd allanol y mae'n ofynnol i sefydliadau rheoleiddiedig, a sefydliadau sy'n ymgeisio i gael eu rheoleiddio, ei gomisiynu o dan Fframwaith Sicrwydd Ansawdd Cymru.
2. Mae'r Swyddfa Gartref wedi cadarnhau bod y cynigion ar gyfer y fframwaith asesu ansawdd diwygiedig sydd i'w weithredu yng Nghymru, a'r trefniadau trosiannol, yn bodloni eu gofynion ar gyfer goruchwyliaeth addysgol Haen 4.

Adolygiad sicrwydd ansawdd allanol

3. Mae'r gofyniad i sicrhau ansawdd yn allanol yn ystyriol o gyfrifoldebau statudol CCAUC o ran yr addysg a ddarperir gan ac/neu ar ran sefydliadau rheoleiddiedig, gan gynnwys yr hyn sy'n annigonol, neu'r hyn sy'n debygol o ddod yn annigonol. Mae'n rhoi'r sicrwydd sydd ei angen o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015 o ran ansawdd, er mwyn galluogi cymeradwyo Cynlluniau Ffioedd a Mynediad, a galluogi sefydliadau rheoleiddiedig i gyrchu cymorth i fyfyrwyr yn sgil hynny.
4. Mae'n rhaid i'r adolygiad sicrwydd ansawdd allanol gydymffurfio â gofynion y [Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd](#) (ESG) ar gyfer adolygiadau o'r fath. Mae'r ESG yn galluogi darparwyr addysg uwch i arddangos ansawdd a chynyddu tryloywder, gan helpu i feithrin cydymddiriedaeth a chydabyddiaeth well o'u cymwysterau, eu rhaglenni a darpariaeth arall. Defnyddir yr ESG gan sefydliadau ac asiantaethau sicrwydd ansawdd fel dogfen gyfeirio ar gyfer systemau sicrwydd ansawdd mewnol ac allanol mewn addysg uwch.

Math o sefydliad

5. Mae'n rhaid i'r adolygiad sicrwydd ansawdd allanol gael ei gynnal gan gorff ar y [Gofrestr Sicrwydd Ansawdd Ewropeaidd ar gyfer Addysg Uwch \(EQAR\)](#). Dylai'r corff llywodraethu sicrhau bod unrhyw asiantaeth a benodir yn deall cyd-destun Cymru yn y DU, a bod ganddo gapasiti priodol ar gyfer y Gymraeg.
6. Gall sefydliadau rheoleiddiedig gyda'i gilydd benderfynu penodi un corff i gynnal yr adolygiadau allanol.
7. Bydd rhyddid i gyrff llywodraethu, sy'n cynnwys cynrychiolaeth o blith y myfyrwyr, bennu gofynion ychwanegol yn gysylltiedig â'r broses ar sail cenhadaeth a strategaeth y sefydliad.
8. Os yw corff ar gyfer sicrhau ansawdd wedi'i ddynodi yn Lloegr, bydd CCAUC yn cynnal ymgynghoriad pellach â sefydliadau a reoleiddir a phartïon eraill â diddordeb ynghylch a ddylid comisiynu'r corff hwnnw i ddarparu adolygiadau allanol yng Nghymru.

Aelodaeth y tîm adolygu

9. Yn unol â gofynion yr ESG ar gyfer adolygiadau ansawdd allanol, mae'n rhaid i'r tîm adolygu gynnwys cymheiriaid arbenigol. Mae'n rhaid i'r tîm gynnwys aelod(au) o blith y myfyrwyr.

Y ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys

10. Mae'n rhaid i'r adolygiad sicrwydd ansawdd allanol gynnwys yr holl ddarpariaeth AU a gyflenwir gan, neu ar ran y sefydliad, gan gynnwys darpariaeth freiniol, campysau cangen ac unrhyw ddarpariaeth arall dramor. Fodd bynnag lle bo'n ofynnol i sefydliadau partner, darparu neu gymorth hefyd ddilyn proses adolygu sicrwydd ansawdd allanol, bydd hi'n briodol cyfyngu'r adolygiad o'r sefydliad dyfarnu i'w reolaeth ar y trefniant hwnnw, er mwyn peidio ailadrodd gwaith adolygu.

Ymgysylltu â myfyrwyr

11. Mae'n rhaid i'r tîm adolygu gwrdd ag Undeb y Myfyrwyr ac/neu gynrychiolwyr y corff myfyrwyr amrywiol (gan gynnwys ystyried safbwyntiau myfyrwyr â nodweddion gwarchoddedig). Pan fydd Undeb y Myfyrwyr yn llunio adroddiadau ansawdd blynyddol ar ran y corff o fyfyrwyr, mae'n rhaid i'r tîm ystyried y rhain yn rhan o'r dystiolaeth ar gyfer yr adolygiad.
12. Mae'n rhaid i'r sefydliad gefnogi cyfranogiad Undeb y Myfyrwyr a chynrychiolwyr yn yr adolygiad, a darparu hyfforddiant, cyngor, arweiniad ac mynediad at wybodaeth/adnoddau fel bo'n briodol.

Amllder adolygiadau

13. Dylid cynnal adolygiadau bob chwe blynedd o leiaf. Caiff cyrff llywodraethu eu comisiynu'n amlach na hynny os byddant yn teimlo y byddai hynny'n fuddiol.
14. Yn ogystal â hynny:
- Mewn unrhyw achos lle bydd sefydliad yn derbyn dyfarniad 'yn bodloni'r gofynion gydag amodau', dylid cynnal adolygiad pellach ohono cyn pen pedair blynedd ar ôl yr adolygiad blaenorol, hyd yn oed os yw'r dyfarniad hwnnw wedi'i ddiwygio;
 - Mewn unrhyw achos lle ceir dyfarniad 'nad yw sefydliad yn bodloni'r gofynion', dylid cynnal adolygiad cyn pen dwy flynedd ar ôl yr adolygiad blaenorol, hyd yn oed os yw'r dyfarniad hwnnw wedi'i ddiwygio;
 - Os cafwyd unrhyw newid sylweddol i strwythur sefydliad, ee yn sgil cyfuno â sefydliad arall, neu yn sgil dod yn rhan o strwythur grŵp, dylid cynnal adolygiad newydd o'r sefydliad yn ei gyfanrwydd fel arfer ar y dyddiad cynharaf pan oedd hi'n bryd cynnal adolygiad o unrhyw un o'r partneriaid cyfansoddol.
15. Bydd CCAUC yn gweithredu ymagwedd seiliedig ar risg wrth benderfynu a ddylai fod yn ofynnol cynnal adolygiad llawn neu rannol cynharach yn sgil unrhyw newidiadau eraill sylweddol i'r ddarpariaeth. Bydd hyn yn cynnwys ystyriaeth o'r canlynol:
- Canlyniadau proses Adolygu Risg Sefydliadol blynyddol CCAUC;
 - Datganiadau sicrwydd blynyddol y corff llywodraethu o ran ansawdd;
 - Cynlluniau Ffioedd a Mynediad;
 - Pryderon a godwyd ynghylch safonau ac ansawdd; ac

- Ymgysylltiadau eraill CCAUC â sefydliadau.

Ystyrir y rhain yng nghyd-destun prosesau sicrwydd ansawdd y sefydliad ei hun.

16. Bydd CCAUC yn rhoi gwybod i'r sefydliad a oes angen iddo gynnal adolygiad pellach er mwyn bodloni gofynion sicrwydd ansawdd cynlluniau Ffioedd a Mynediad. Bydd hyn hefyd yn gyfle i'r sefydliad gyflwyno tystiolaeth os yw o'r farn na ddylai orfod bod yn destun adolygiad o'r fath.
17. Yn dibynnu ar y mater(ion) sy'n sbarduno'r penderfyniad, gallai'r adolygiad cynharach fod yn adolygiad llawn, neu'n adolygiad o agwedd benodol/agweddau penodol ar ddarpariaeth y sefydliad. Mae newidiadau a allai sbarduno penderfyniad yn cynnwys, er enghraifft, newidiadau sylweddol i nifer y myfyrwyr, y mathau o ddarpariaeth, darpariaeth gydweithredol, cwynion ynghylch safonau ac ansawdd ac ati.

Gofynion sylfaenol perthnasol

18. Mae'r gofynion sylfaenol perthnasol y bydd sefydliadau rheoleiddiedig yn cael eu hadolygu yn eu herbyn yn cynnwys y canlynol:
 - Bod safonau academaidd cyrsiau yn bodloni gofynion y fframwaith cymwysterau cenedlaethol perthnasol sef, yng Nghymru, y Fframwaith Cymwysterau Addysg Uwch (Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon) a Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru;
 - Disgwyliadau Cod Ansawdd Addysg Uwch y DU, o ran darpariaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg y sefydliad;
 - Arferion Craidd a Chyffredin Cod Ansawdd y DU ¹ ar gyfer Addysg Uwch, o ran darpariaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg y sefydliad.

Dyfarniadau

19. Fel bo modd cymharu deilliannau, dylai'r adolygiad allanol gynnwys cyfres o ddyfarniadau cyffredin.
20. Defnyddir y termau a ganlyn ar gyfer dyfarniadau'r adolygiad sicrwydd ansawdd allanol yng Nghymru:
 - a) Yn bodloni'r gofynion
 - b) Yn bodloni'r gofynion gydag amodau - bydd angen i'r sefydliad roi cynllun gweithredu ar waith er mwyn mynd i'r afael ag agweddau sy'n destun pryder uniongyrchol.²
 - c) Nid yw'n bodloni'r gofynion.
21. Bydd yr adolygiad sicrwydd ansawdd allanol yn gwerthuso a yw ymagweddau sicrwydd ansawdd mewnol y sefydliad rheoleiddiedig yn cydymffurfio â'r Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd. Bydd hefyd yn gwerthuso a yw sefydliadau'n bodloni gofynion [sylfaenol](#) Fframwaith Asesu Ansawdd Cymru.

¹ Sylwch fod y Cod Ansawdd yn ei gwneud hi'n bosibl cynnal profion priodol o'r gofynion rheoleiddio sylfaenol os ydynt yn berthnasol i ansawdd a safonau yn gysylltiedig â gwaith Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol (nodir fel ymarfer craidd: mae gan y darparydd weithdrefnau teg a thryloyw i ymdrin â chwynion ac apelau, sydd yn hygyrch i'r holl fyfyrwyr).

² Bydd angen i'r amodau yn gysylltiedig â'r dyfarniad hwn gadarnhau'r problemau dan sylw.

22. Ffurfir barn ynghylch a yw'r sefydliad yn bodloni'r canlynol ai peidio:
- gofynion y Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd ar gyfer sicrwydd ansawdd mewnol;
 - gofynion perthnasol y safonau sylfaenol yn Fframwaith Asesu Ansawdd Cymru.
23. Ceir gwybodaeth am y modd y byddwn yn ymdrin â'r canlyniadau 'yn bodloni'r gofynion gydag amodau' neu 'nid yw'n bodloni'r gofynion' yn ein [Gweithdrefnau ar gyfer asesu ansawdd addysg](#). Os na cheir ymdriniaeth foddhaol ag unrhyw ganlyniadau drwy'r gweithdrefnau hynny, dilynir y prosesau a ddisgrifir yn ein [Datganiad Ymyrraeth](#).
24. Os ceir unrhyw ddyfarniadau 'yn bodloni'r gofynion gydag amodau', neu 'nid yw'n bodloni'r gofynion', bydd angen i sefydliadau roi cynllun gweithredu ar waith fel bo modd diwygio'r dyfarniad cyn pen 12 mis ar ôl cyhoeddi canlyniad yr adolygiad. Bydd angen iddynt gysylltu â'r asiantaeth adolygu a benodwyd ar eu cyfer er mwyn gwirio bod y camau a gymerwyd mewn ymateb i ganlyniadau'r adolygiad wedi unioni unrhyw ddiffygion o fewn yr amserlen honno, fel bo modd uwchraddio canlyniad y dyfarniad.
25. Mae'n hanfodol bod dyfarniad yr adolygiad yn cael ei uwchraddio, gan y bydd dyfarniad adolygiad allanol yn cael ei ddefnyddio'n sail ar gyfer asesiad CCAUC wrth iddo benderfynu a yw sefydliadau'n bodloni gofynion ansawdd y Cynllun Ffioedd a Mynediad. Bydd hefyd angen cyhoeddi unrhyw ddiwygiad i'r dyfarniad ar ôl creu cynllun gweithredu boddhaol.

Gwella

26. Mae gwella yn ffocws allweddol o fewn yr adolygiad sicrwydd ansawdd allanol yng Nghymru. Bydd yr adolygiad felly'n ystyried gwelliant, a bydd y canlyniadau'n cynnwys datganiad ynghylch ymagwedd strategol y sefydliad at wella profiad academaidd y myfyriwr. Fodd bynnag, ni cheir dyfarniad eglur ynghylch hynny.

Cymeradwyaeth

27. Gellir cymeradwyo agweddau lle ceir arfer rhagorol neu arfer gorau yn gysylltiedig â phob rhan o'r adolygiad. Datganiadau fydd y rhain, yn hytrach na dyfarniadau.

Cyhoeddi adroddiadau

28. Bydd angen cyhoeddi'r adroddiad, fel y nodir yn yr ESG. Dylai'r adroddiad hefyd gynnwys argymhellion, yn unol â gofynion yr ESG.

Canlyniadau adolygiadau ac arolygiadau gan gyrff eraill

29. Gall Cyrff Proffesiynol, Statudol a Rheoleiddio (PSRBs) achredu cyrsiau penodol, a hefyd adolygu/arolygu darpariaeth darparwyr rheoleiddiedig. Mae gan Arolygiaeth Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru (Estyn) gyfrifoldeb statudol i arolygu darpariaeth Hyfforddiant Cychwynnol Athrawon, mewn sefydliadau AB ac AU, ac mewn sefydliadau addysg eraill a allai hefyd fod yn cynnig darpariaeth addysg uwch.

30. Bydd angen i sefydliadau rheoleiddiedig roi'r wybodaeth ddiweddaraf i CCAUC am unrhyw ganlyniadau anffafriol a geir mewn adolygiadau/arolygiadau gan PSRBs. Bydd CCAUC yn penderfynu, fesul achos, a ddylai'r canlyniadau hyn sbarduno ein gweithdrefnau ansawdd annigonol. Bydd hyn yn cynnwys ystyriaeth gan CCAUC o'r canlynol:
- canfyddiadau'r cyrff hyn os ydynt yn gwneud dyfarniadau sydd yn rhoi achos inni gredu bod ansawdd y ddarpariaeth addysg uwch yn annigonol, neu'n debygol o ddod yn annigonol³;
 - a oes goblygiadau i'r sefydliad yn ei gyfanrwydd, a faint o'r ddarpariaeth y mae hyn yn effeithio arno⁴.
 - a yw'n briodol i CCAUC gymryd camau pellach, yn dibynnu ar faint y broblem, ac effaith hynny o ran cenhadaeth a chynaliadwyedd y sefydliad⁵.
31. Os credwn fod goblygiadau difrifol i'r sefydliad, byddwn yn ystyried a yw darpariaeth y sefydliad oddi mewn i gwmpas ein cyfrifoldebau statudol o ran ansawdd sy'n annigonol, neu sy'n debygol o ddod yn annigonol, ac a oes angen inni ddilyn ein Gweithdrefnau asesu ansawdd addysg ac/neu weithredu'r Datganiad Ymyrraeth yn sgil hynny.

Crynodeb

32. Ceir crynodeb isod o nodweddion allweddol yr adolygiad.

Nodwedd	Disgrifiad
Y sefydliad sy'n adolygu	Mae'n rhaid iddo fod ar EQAR.
Cwmpas yr adolygiad	Yr holl ddarpariaeth AU a ddarperir gan y sefydliad neu ar ei ran, gan gynnwys campysau cangen a darpariaeth arall dramor.
Aelodaeth y tîm adolygu	Cymheiriaid arbenigol, gan gynnwys aelod sy'n fyfyrwr/aelodau sy'n fyfyrwyr.
Ymgysylltu â myfyrwyr	Mae'n rhaid i'r adolygiad ystyried safbwyntiau myfyrwyr cyfredol, ac mae'n rhaid cyfarfod â hwy yn rhan o'r adolygiad. Mae'n rhaid i'r sefydliad ddarparu hyfforddiant, cyngor a mynediad at wybodaeth/adnoddau fel bo'n briodol, i Undeb y Myfyrwyr a chynrychiolwyr i'w cynorthwyo i gymryd rhan.
Amllder adolygiadau	Bob chwe blynedd o leiaf. I ddechrau, bydd adolygiad diweddaraf y QAA yn cael ei ddefnyddio fel adolygiad sicrwydd ansawdd

³ Wrth wneud hynny, bydd CCAUC yn defnyddio diffiniadau'r cyrff hynny o ansawdd (hy, yr hyn a ddiffinnir ganddynt hwy fel ansawdd digonol/annigonol neu gyfwerth).

⁴ Mewn rhai achosion gallai'r materion fod yn berthnasol i bwnc neilltuol yn unig, ond dro arall gallent greu goblygiadau i'r holl sefydliad.

⁵ Gallai fod yn briodol inni barhau i gadw golwg ar yr hyn y mae'r corff adolygu/arolygu yn ei wneud nesaf (ailadolygu, ailarolygu ac ati).

	allanol, ar yr amod bod yr adolygiad hwnnw wedi'i gynnal o fewn y chwe blynedd diwethaf.
Dyfarniadau	Terminoleg: <ul style="list-style-type: none"> • Yn bodloni'r gofynion; • Yn bodloni'r gofynion gydag amodau; • Nid yw'n bodloni'r gofynion. Dyfarniadau ynghylch a yw'r sefydliad yn bodloni'r canlynol ai peidio: <ul style="list-style-type: none"> • gofynion y Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd ar gyfer sicrwydd ansawdd mewnol • gofynion perthnasol y safonau sylfaenol yn Fframwaith Asesu Ansawdd Cymru.
Gwella	Bydd yr adolygiad yn cynnwys datganiad ynghylch ymagwedd strategol y sefydliad i wella profiad academiaidd y myfyriwr.
Cymeradwyaeth	Bydd cymeradwyaethau yn tynnu sylw at enghreifftiau o arfer rhagorol neu arfer gorau.
Diwygio dyfarniad	Gellir diwygio dyfarniad, ar wahân i ddyfarniad 'yn bodloni'r gofynion' ar ôl i'r sefydliad fynd i'r afael â'r mater(ion) a arweiniodd at y dyfarniad anfodhaol o fewn 12 mis.
Adroddiad yr adolygiad	Mae'n rhaid ei gyhoeddi, ac mae'n rhaid iddo gynnwys unrhyw argymhellion.
Canlyniadau adolygiadau ac arolygiadau gan gyrrff eraill	Mae'n rhaid i sefydliadau rheoleiddiedig roi'r wybodaeth ddiweddaraf i CCAUC am unrhyw ganlyniadau anffafriol a geir mewn adolygiadau/arolygiadau gan PSRB. Os oes goblygiadau difrifol i'r sefydliad, caiff CCAUC gychwyn y Gweithdrefnau asesu ansawdd addysg ac/neu weithredu'r Datganiad Ymyrraeth.

Materion cysylltiedig

Ymweliad sicrwydd teirblynyddol

33. Bydd ymweliad sicrwydd teirblynyddol CCAUC â sefydliadau rheoleiddiedig yn cynnwys ansawdd. Bydd hyn yn cynnwys ymgysylltu ag Undeb y Myfyrwyr, a ddylai gynnwys cynrychiolaeth o'r corff amrywiol o fyfyrwyr,⁶ gan gynnwys rhai â nodweddion gwarchoddedig. Bydd yr ymweliad yn cynnwys unrhyw waith dilynol angenrheidiol sy'n deillio o'r adolygiad sicrwydd ansawdd allanol, Cynlluniau Ffioedd a Mynediad, ac ymrwymtiadau eraill sydd gan y sefydliad.

⁶myfyrwyr rhan-amser, llawnamser, rhyngwladol, Ewropeaidd, o'r DU, ôl-raddedig, is-raddedig, aeddfed ac anhraddodiadol, myfyrwyr AU breiniol mewn AB, dysgwyr o bell a dysgwyr sy'n dewis derbyn AU drwy gyfrwng y Gymraeg.

Cynlluniau Ffioedd a Mynediad

34. Mae'n rhaid i unrhyw sefydliad sy'n dymuno parhau i fod wedi'i rheoleiddio fod wedi derbyn adolygiad sicrwydd ansawdd allanol o'i ddarpariaeth addysg uwch (neu Adolygiad Addysg Uwch: Cymru cyfatebol, neu broses QAA arall briodol) yn y chwe blynedd diwethaf. Ni fydd canlyniadau adolygiadau/arolygiadau eraill yn ddigonol. Bydd angen i sefydliadau rheoleiddiedig anfon dolen i'r adroddiad cyhoeddiedig i CCAUC, yn rhan o'i geisiadau'n gysylltiedig â'r Cynllun Ffioedd a Mynediad. Mae'n rhaid i sefydliadau sy'n ceisio cael eu rheoleiddio dderbyn [Adolygiad Ansawdd Porth: Cymru](#).
35. Bydd sefydliadau sydd eisoes wedi'u rheoleiddio yn gallu gwneud cais am Gynllun Ffioedd a Mynediad wrth ymdrin â chanlyniadau unrhyw ddyfarniad(au) 'yn bodloni'r gofynion gydag amodau' neu 'nid yw'n bodloni'r gofynion'. Bydd angen iddynt gynnwys gwybodaeth i ddangos sut maent yn mynd i'r afael ag unrhyw ganlyniadau anffafriol a gafwyd yn yr adolygiad. Bydd ganddynt ddeuddeg mis i unioni'r mater(ion) a chael dyfarniad diwygiedig, cyhoeddiedig gan y sefydliad a gynhaliodd yr adolygiad sicrwydd ansawdd allanol. Os na fyddant yn ennill dyfarniad diwygiedig o fewn y cyfnod hwnnw, tybir bod ganddynt ddarpariaeth sydd (yn debygol o ddod) yn annigonol, ac felly ni fyddant yn bodloni'r gofynion ansawdd ar gyfer sefydliadau rheoleiddiedig.

Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu a Deilliannau Myfyrwyr (TEF)

36. Bydd canlyniad 'yn bodloni'r gofynion' yn holl gategoriâu'r adolygiad allanol yn drothwy ansawdd ar gyfer Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu a Deilliannau Myfyrwyr i sefydliadau yng Nghymru, os bydd sefydliadau'n dymuno cymryd rhan yn y Fframwaith hwnnw. Ni fydd sefydliadau a gafodd ddyfarniadau 'yn bodloni'r gofynion gydag amodau' neu 'nid yw'n bodloni'r gofynion' ond yn cyrraedd trothwy ansawdd y TEF ar ôl i'r dyfarniadau hynny gael eu diweddarau.